

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

Latini in fermentato, idque in Græcorum templis?

23. Respondeo cum necessaria, tripartita distinctione: nam vel Græcus est in partibus, seu locis Orientalibus, ubi nullum sit templum ritus Latini; & Latinus est in partibus Occidentalibus, ubi nullum templum sit Græci ritus; & tunc quisque debet in suo ritu communicare: quia hæc est gravissima, & universalis consuetudo harum Ecclesiarum, atque à pluribus Pontificibus confirmata.

24. Solùm excipio casum, in quo moribundus Græcus inveniretur alicubi, ubi non esset ritus, & Sacerdos Latinus, ibi fortè peregrinus, & celebrans in azymo; tunc enim ex pietate S. R. Ecclesiæ præsumendum est, ne sine viatico hic decedat, ut possit communicare in azymo. Simile quid erit, si, contra, Latinus moribundus inveniretur in loco, ubi solus esset ritus, & Sacerdos Græcus.

25. Vel Græcus est in Latinis locis, ubi templum sit Græcorum; uti est hęc Panormi Templum Sanctæ Sophiæ ritus Græci, & Latinus est in locis Græcis, ubi sit templum Latinorum Latini ritus; & tunc dico ex antiquiore consuetudine Græcum græcè, Latinum latinè, communicare debere; quia ad hoc concessa sunt dicta templa, ut quisque communicet in suo ritu.

26. Dixi ex antiquiore consuetudine, nam ex recentiore in nostro Siciliz regno introductum est, ut Græcus possit communicare in azymo in Latinis Templis; id enim ego pluries observavi; licet nondum viderim,

quòd Latinus communicet in fermentato in templis Græcorum. Ratio fortasse est, quia faciliùs conceditur Græcis Fidelibus, conformare se cum ritu Latino, qui est ritus universalis, & capitæ, quàm Latinis, se conformare cum ritu Græcorum, qui est ritus peculiaris Ecclesiæ.

27. Vel denique Græcus versatur in Latinis locis, ubi nullus est ritus, seu templum Græcum, & Latinus in locis Græcis, ubi nullus est ritus, seu templum Latinum; & tunc poterit Fidelis communicare eo modo, quo ibi potest, neque enim huic præsumitur Ecclesiæ communionem denegare.

28. Hæc de fidelibus communicantibus; cæterum de Sacerdotibus quomodo Græci Græcum ritum, Latini Latinum ritum observare omninò debeant, cum majori rigore proceditur, idque propter Concilij Florentini autoritatem, & Pij V. Constitutionem, ut in tract. de Missa latè declaratur, Interim legite Suarium de Euchar. disp. 3. sect. 3. Layman lib. 5. tract. 4. cap. 2.

CAPUT VII.

Quinam communicandi? An Pueri?

1. **P**ueri usum rationis habentes (nam infantes illà carentes omninò excluduntur) an statim sint ad communionem vocandi? duplex est sententia. Altera docet non statim, sed post ætatem inter decimum, & decimum quartum annum, quia ad Com-

monitionem concedendam, major rationis usus requiritur, quàm ad alias leges servandas, ad confessionem annuam e. g. ad Missam audiendam, & similes, ad quas satis est communiter ætas inter septimum & octavum annum; cujus diversitatis ratio est, quia pro comm. in e. omnis utriusque sexus tertur præceptum sub hac forma (*suscipiens reverenter Eucharistia Sacramentum*;) illud enim (*reverenter*) majorem dictam rationis discretionem ostendit. Ita Suarez, aliique apud Joannem Sanchez mox citandum.

2. Altera docet statim, quia non major rationis usus requiritur ad Communionem, quàm ad Confessionem, aliàsve leges observandas; si enim pro Communionem requiritur notitia differentie inter cibum, & cibum, sanè pro confessione requiritur cognitio inter actiones bonas, & malas. Item cognitio offensæ Dei, doloris peccatorum, &c. Ita Joannes Sanchez latè id probans *disp. 16. & Castropalaus de leg. disp. 1. punct. 24. §. 2. n. 7.* cum plerisque aliis; & ita videtur esse praxis etiam timoratorum, hanc posteriorem sententiam, tanquam probabilioris meriti sequentium.

Mendoza *de Euchar. lib. 20. sect. pr. num. 85.* Regulariter (ait) neminem ante decimum obligari censeo: immò ferente usu, viri ante decimum-quartum annum, fœminæ ante duodecimum non obligantur. Ita Navarr. & Corduba. Hæc ille; sed certè in nostris locis ejusmodi usus non est.

3. Sed inquires, obligandine ergo pueri sunt ad communionem in Pa-

schate? Respondeo, cum utraque sententia sit probabilis ex jam dictis, poteris cum Joann. Sanchez omnes obligare ad communionem paschalem post septennium: poteris cum Suarez eosdem eximere utque ad decimum inter decimum quartum annum. At ad multò plus non puto probabile: quia tunc regulariter habetur satis rationis, & discretionis.

4. Instante morte omninò sequere sententiam hanc posteriorem, ita ut si adsit in ipso septennio, immò etiam antea, rationis usus, communicetur puer in tanta mortis necessitate.

5. Quid si non sufficienter adsit ratio, & dubitetur à Confessario, seu multò magis à parentibus, & magistris, qui meliùs filios, discipulosque cognoscunt?

6. Respondeo, Ego sanè in hoc dubio faverem puero, & ei communionem concederem: si enim in primitiva Ecclesia concedebatur ordinariè infantibus Eucharistia susceptio; cur non instante morte, pueris, in quibus elucere incipit rationis usus? Sanè de Lugo *disp. 13. de Eucharistia* solum dicit, posse dari communionem hujusmodi puero. Sed Delgadillo *cap. 2. de Eucharistia cap. 1. num. 77.* ait, debere.

7. Subinquires, cum *cap. Omnis utriusque sexus* infligat non communicantibus in Paschate pœnam privationis sepulturae, & ingressus in Ecclesiam, atque in aliquibus Diœcesibus fulminetur excommunicatio, peccantne moraliter, dictasque pœnas incurruunt pueri, plena ratione utentes, e. g.

in bibli...

BVRIN

in

de præcepto

VARRI

de

E III

30.6.

e. g. duodennes, si tunc non communicent?

8. Respondeo, quod peccent, certum est: quia omnis Fidelis ratione fruens subditur legibus Ecclesiasticis. At probabile est, quod non incurrant dictas pœnas, quia Mater Ecclesia ante pubertatem, quæ est ætas quatuordecim annorum completorum in masculis, duodecim verò completorum in fœminis, nulli vult suas pœnas infligere, ut colligitur *ex cap. Pueris de delictis puerorum*, de quibus pronunciat, illos quidem peccare; sed additur, quamvis in eis non ita, ut in majoribus punienda peccata videantur. Ita plures apud Leandrum *tract. 7. disp. 3. quæst. 9.* contra Coninch, alioque oppositum sentientes,

An semifatui, vel stulti?

9. Semifatuos voco illos, qui imperfecto usu gaudent rationis, quales esse Æthiopes solent: his communicatio concedenda est, si irreverentia non timeatur, & quidem multoties in anno, omninò autem in Paschate, & in fine vitæ. Ratio est, quia non apparet, und pro his adsit prohibitio, vel non urgeat Præceptum.

10. Nec obstat debilitas rationis, dummodo irreverentia absit; nam his non est denegandum augmentum gratiæ, quod à communione speratur; quemadmodum nec deneganda est confessio, aliorumque Sacramentorum participatio.

11. At hi minore aliquando rationis usu fruuntur, quam pueri de-

cennes, quibus verant aliqui communionem?

Respondeo. Pro pueris est spes spei perfectioris iudicij, sed in huiusmodi stolidis hæc spes non est, arque adeo semper essent prohibendi.

An qui evaserunt fatui post adeptam rationem?

12. Horum duplex est classis: Altera, quæ habet aliqua lucis rationis intervalla; altera verò, quæ postquam rationem amisit, nunquam habet usum aliquem rationis.

13. Dico, hos utrosque, si absit periculum irreverentiæ, frui posse communione, tum aliquoties infra annum, tum in Paschate, tum multò magis in vitæ fine, modò in amentiam non inciderint, dum in peccato erant mortali. Ratio huius doctrinæ est, quia hi sunt capaces receptionis Sacramenti, & augmenti gratiæ; ergo amoto impedimento irreverentiæ, & præsumptione status peccati mortalis, non apparet, cur illis interdicenda sit perceptio communionis. Ita piè, & probabiliter docet Villalobos *in man. cap. 4. n. 17.* aliique cum Diana *part. 2. tit. 14.*

14. Id, quod præsertim servari potest cum Religiosis, qui solent bonos habitus retinere, reverentiæque debitam Sacramento.

14. At unde cognoscam, aliquem fuisse factum amentem in statu malo?

15. Respondeo. Vel nescis, utrum ante amentiam mortaliter peccaverit; & tunc præsume, esse in bono statu, nam quisque naturaliter præsumitur esse bonus, *Capite dudum deo*

Præ:

Præsumpt. vel seis, deliquisse mortaliter, nulla Confessione Sacramentali præmissa, & tunc, si non habes positiva argumenta, seu signa pœnitentiæ, quæ certè in habente rationis intervallo haberi possunt (ut percussendo pedes, tollendo supplices manus, dicendo Misere, &c.) tunc, inquam, si aliquod ex his signis non adest, præsumitur esse in statu malo, nam malus semper præsumitur esse malus *ex reg. 8. n. 6.* Sic habet Gobat *de Euch. casu 8.*

16. Scio tamen Leandrum *tract. 6. disp. 6. quæst. 13. & 14.* docere, esse probabilius, prædictis omninò amenibus, qui olim rationis usu potiti sunt, non posse porrigi Eucharistiam, nec in tempore quidem Pæschali, sed solùm in articulo mortis. At unde hoc discrimen? Respondeo, quia pro necessitate illius articuli, cedit reverentia, quæ alias magna debetur Eucharistiæ, quæ cedere non debet, quando illa necessitas non urget: Scio, inquam, hæc, sed quia posse eo pæschali tempore porrigi, ipse idem fatetur *ibid.* & modò dixit Villalobos, ideò ego cum alijs dico, magis piè posse porrigi, cedit enim benignissimus Dominus magnæ sibi debitæ reverentiæ, propter magnum bonum illius infelicis amentis, modò positiva irreverentia non timeatur, nec malus status ejusdem, ut diximus, impediatur.

17. Dicitur est autem (posse) nam minimè obligabimur (quamvis obliget Delgadillo *cap. 2. de Eucharist. num. 87.*) quia sententia, quæ negat posse, cum sit etiam probabilis, sequi eam turò valemus pro dicto tempore.

Tambur. de Præcept. Eccles.

infra annum, & tempore pæschali: Nam pro articulo mortis ijs, qui olim usi sunt ratione, & non constat, esse in statu malo; omninò danda est, si non est timor irreverentiæ, Sacra Communio, sicuti etiam Sacra Unctio, ut habes apud Casparum Hurtadum *disp. 9. de Euch. diff. 20.*

18. Ut videas autem, an periculum sit prædictæ irreverentiæ potes, alteram, & alteram, & quoties opus videtur, Hostiam non Sacram illi porrigere, ad experiendum, num illam tractet indignè, ut rectè docet Layman *lib. 5. tr. 4. c. 5. n. 4.*

19. Inquires, si ijs omninò concedenda est, modo explicato, instante morte, communio, estne etiam tunc concedendum Sacramentum Pœnitentiæ, quod est præparatio ad illam?

20. Respondeo, quandoquidem hi, de quibus agimus, vel habuerunt usum rationis, vel gaudent per intervalla eius usu, piè præsumendum est, eos aliquo interno actu se præparasse: quare addito externo signo, quo scilicet hi vixerint Christianè, & nunc sint in fine vitæ, ob quæ probabiliter ostenditur, ipsos per has circumstantias petere Sacramentum Pœnitentiæ: poterit, ajunt nonnulli, conferri conditionata absolutio (si scilicet est capax absolutio) & deinde communicari, sicuti moribundis omni sensu destitutis dari posse in simili casu dictam conditionatam absolutioem, probabile tenent apud Verricelli *tract. 6. quæst. 9. mor. sect. 2.* viginti fere DD. Lezana, Diana, Baldelli, Bordonius, Naldus, Aversa, Leander, Caramuel, alijque

F f

intè

IBVRIN

in

de præcepto

VARRI

de

E II

30/b

inter quos est etiam Pellizarius, qui *tr. de mor. cap. 10. num. 204.* ait, viros fide dignos testari, hanc sententiam docuisse privatim Suarez, illamque ad praxim redegit.

21. Tenentur tamen ab his, qui sunt amentes per intervalla, aliquem actum doloris extorquere, prout dicta prudentia dictabit; immò etiam ab alijs amentibus post usum rationis; potest enim fieri, ut in fine vitæ aliqua rationis lux affulgeat, vel affulserit.

22. Quod dictum est, instante morte, de conditionata absolutione his conferenda ante Communionem, servari etiam debet intra annum, & in Paschate, quando sequeris opinionem Villalobos, his communionem modò dictam concedentis.

An omninò fatui, id est, qui nunquam potiti sunt ratione?

23. **H**is perpetuò amentibus, ex communi sententia, neque infra annum, neque in Paschate, neque in fine vitæ, hoc est, neque ex obligatione, neque ex devotione concedenda est communio. Ratio est, quia quoad obligationem ipsi sunt incapaces legum, vel præceptorum, sicuti sunt infantes; quoad devotionem verò, quia id consuetudine prohibitum est, ut habet Caspar Hurtadus *disp. 9. de Eucharist. num. 42.* Confessio autem, & extrema unctio, ideò his non potest dari; quia cum hi non possint peccare, non sunt capaces horum Sacramentorum.

24. Dixi (ex communi sententia) nam lego Delgadillum concedentem *cap. 2. de Euch. n. 82.* quem si est otium, lege.

An Phrænetici?

25. **V**el hi fruuntur lucidis intervallis, & communicari poterunt, sicuti de fatuis similibus dictum est *num. 13.* vel continuato furore nunc agitantur, olim tamen usum rationis habuerunt; & de his etiam idem dicendum erit, quod de similibus amentibus, tum quoad communionem, tum quoad confessionem dictum est.

Sed timeo, ne Sacram Hostiam indignè traheret phræneticus.

Respondeo. Præbe non sacram, quam si modestè deglutiat, porrige, & sacram, ut diximus *num. 13.* & habet etiam Diana *part. 2. tract. 14. ref. 44.* hanc vocans praxim optimam. Sed adhuc timeo, ne manus, pedesque tanto impetu jactet, ut ad ipsum accessus non pateat.

Respondeo cum Joan. Sanchez *disp. 48. n. 4.* expetire, an ligatus res comestibiles sumat.

Sed 3. graviùs timeo, quia audio illum horrende blasphemantem, & si dem profiteri nolentem.

Respondeo de hoc mox *num. 21. & seq.*

An Epileptici?

26. **E**pileptici (qui ij sunt, quos idem entidem corripit morbus caducus, vel similis) quando non instantur parocismo, sunt communicandi; quia hic morbus non est communis

nionis impedimentum, At quando infestantur hujusmodi accessione morbi, licet videantur penè mortui, non sunt communicandi, quia ex centum vix unus ex his, ut observant Medici, in eo confictu potest prudenter sperari, quod Hostiam deglutiat. Si tamen aliqua luceret spes, & esset periculum mortis, posset fieri experientia cum Hostia non Sacra, ut modò dictum est in simili.

An Energumeni.

25. **E**nergumenis, sive omnibus, si ve aliquibus, propter decentiam negabatur olim Evcharistiæ participatio; postea tamen concessa est ex Concilio Arausicano *cap. 14.* Danda igitur illis, si devotè petant, tum in anno, tum in Paschate, & sine vitæ modò, ut sæpè dictum est, non adsit periculum irreverentiæ vel præsumptio mali status.

28. Sed in fine vitæ meus Energumenus quandoque nec petit, nec reverenter se habet, immò horrendè blasphematur.

Respondet Joann. Sanchez *disp. 38. num. 8.* agens de phrænetico blasphemante, & fidem negante, ait, non esse de his blasphemis laborandum; quia non ipse, sed vis morbi eas effundit. At Leander *tract. 7. disp. 6. quest. 17.* docet, huic non esse porrigendam Evcharistiam, ne in articulo quidem mortis, si tunc in blasphemias prorumpit; quia hic non accipit reverenter, ut tantum Sacramentum decet. Quid de scandalo adstantium?

29. Ego absolute neutrum ex his laudo, neutrum vitæpero, sed docto, & pio Confessario rem decernendam, in casu occurrenti remitto, qui ex qualitate personarum, & earum ante actæ vitæ bonitate, vel improbitate, & ex similibus circumstantijs, videat, cui neganda, cui indulgenda communio.

30. Et quidem si concedet, doceat pius Confessarius adstantes de probabili doctrina: explicet, illam irreverentiam esse involuntariam, & blasphemias à malo dæmone procedere; modò, ut nimis sæpè dictum est, non adsit irreverentia alia, qua malè tractandam esse Sacram Hostiam, timeatur.

An surdi, & muti ex nativitate?

31. **H**is regulariter concedenda est communio: quia cum hi soleant esse perspicacioris judicij, facile possunt edoceri de substantia hujus mysterij; licet enim fortè non percipiant omnia, quæ ad illud pertinent; nihilominus, si cognoscantur ad illud accedere, non tanquam ad cibum profanum, sed ut ad spiritualem conferentem animæ salutem &c. hoc, vel simile quid sufficiet, ut possit eis ministrari in ætate competenti Evcharistia. Ita notat Layman *loc. cit. cap. 2. num. 5.* Igitur his, & multò magis illis, qui non sunt tales, præbeat omnino in Paschate, & in articulo mortis, imò sæpiùs in anno ex Diana *p. 5. tract. 6. resol. 6.* pro ratione pietatis, quam in eis Confessor advertet.

32. At si quis sit mutus, sardus, & & cæcus à nativitate, adnumera illum

Ff 2 inter

nter perpetuò amentes, nec enim videtur, posse hunc edoceri res sacras. Ita Gobat *loc. cit. cas. 7.* Vide supra *intr. de aud. Sacri c. 1. n. 29.*

33. Inquires, illi turdo, & muro, cui concessimus comunione, concedemus item confessionem.

34. Respondeo. Layman citatus cenlet, non esse talibus extra mortis articulum, impendendam absolutio- nem, nisi aliquid in specie peccatum proliant Confessario. Ego verò cum Sylvestro, verbo *Confessio p. quest. 13.* contentus essem manifestatione alicujus peccati in genere; quòd si id non posset, ut ijs impenderem absolutio- nem, aliquoties etiam intra annum, sub conditione, contentus essem signis penitentiae, quæ diximus supra *num. 15.*

*An laborantes lepra, vomitu,
& ruffi?*

35. **I**N cap. *Tu nos de Clerico Egro- tante* prohibetur leprosis com- munitio; sed profectò hic Canon in u- su non est. Quare si horrorem aspicientibus pariant, communicent priva- tim; Immo hodie etiam publicè, quia nec scandalum, nec notabilis horrore confurgere solet.

36. Quoad vomitum, nota. Quando stomachus ita est affectus, ut rejiciat statim omnem cibum in pro- pria specie, non est is communicandus; si non rejiciat statim, sed solùm post u- nam circiter horam, communicetur: quia intra horam unam consumuntur species Sacramentales ex Joann. San- chez *disp. 38. num. 2.* præsertim parvæ

particulæ. Immo Jordanus *lib. 4. tit. I. num. 13.* mutari putat intra dimi- dium quadrantis unius horæ (quæ ta- men opinio videtur in praxi non am- plectenda.) Adde, posse item, dari partem particulæ parvæ, quando com- munitio esset pro Viatico. Posset fieri experientia etiam per parvum particu- lam non consecratam, infusam in ali- quem liquorem, si absque hoc deglu- tire infirmus nequeat; esto, sit mora- liter certum, liquorem acceptum citius deglutiri, ac descendere.

27. Nota 2. Si vomit dumtaxat cibum copiosè sumptum; at sumptum parvè, retinet, nihil timendum.

38. Nota 3. Si stomachus per se- cessum emittit cibum omnem planè im- mutatum, nefas est communicare cum tanti periculi irreverentia

39. Sed sic inquires, omnibus consideratis, dubito, an intra horam moribundus rejecturus sit Sacram Ho- stiam?

Respondeo. Experire, porrigendo Hostiam non consecratam, quam si per horam servet, porrige sacram. Ita Diana *p. p. tr. 3. n. 55.*

40. Verùm facta hac, variisque diligentis, dubius remaneo?

Respondeo. Communica illum: quia ut notat Gobat *loco cit. casu 10.* in dubio satius est, exponere Sacramen- tum periculo irreverentiæ: necè mate- rialis, quàm certò infirmum private fructu Viatici; profectò bonum Do- minum habemus.

41. Quod si fortè contingat, Sa- cram Hostiam deinde rejectari, defe- renda illa erit in Sacrarium, & purgata, quan-

quantum moraliter potest, servetur in tabernaculo sacro, donec contumpeatur, sicuti similiter de Hostia vermicibus abrofa fieri consuevit.

42. Dices, cur non comburenda statim?

Respondeo. Quia nimia esset irreverentia, dum Christus Dominus in ea Hostia latet, eam comburere: quare comburenda solum erit, postquam erit corrupta. Sanè Sylvester *v. Euchar.* 9. 9. §. 2, loquens de Sacratissimo Sanguine effuso, ait, illum comburere, esse immane Sacrilegium. Si quis jejunus, & in statu gratiæ illam Hostiam sumere non horreret, singularis esset reverentiæ actus.

43. Inquires secundo. Accepta ritè communionem, post illam adverte, me indigere, vomitum provocare: quando nam licet?

Respondeo. Licere post horam regulariter, quia tunc sacra species sunt jam digestæ, seu immutatæ.

44. Dixi (regulariter) nam si advertas, venenum impfisse in sacris speciebus, vel vino ablutionis, vel aliunde, poteris statim vomere, quia benignus Dominus mortem communicantis non vult. De illis speciebus fiat, quod modò dictum est n. 41.

45. Quare si statim peracta communionem incidas in febrem, & Medicus, vel expertus te consulat, te repletum e. g. ex cibo externo indigere vomitu; puto distinguendum: nam in casu, quo timeres mortem, vel gravem morbum, vomere statim posses, quia humor ille vicem haberet veneni: Secus, expectanda est hora. (Quod re-

gulariter faciendum erit,) quia tunc tantum periculum non adest.

46. Quoad tussim, ut etiam spuendi frequentiam, sic habes. Materia, quam post communionem expuis, quando descendit in os ex cerebro, qualis est saliva ordinaria, nihil nocet: quando autem ascendit ex immopectore, ut accidit aliquando; nihil item nocebit, si materiam illam expuas post receptam Sacram Hostiam in stomacho: secus, si adhuc hæreret in gutture.

47. Sed quæres, quamdiu jure timebo, quòd ibi hæreat?

Respondeo. Certè sufficere illud tempus, quo possit recitari dimidium Salutationis Angelicæ (nisi anima in aliquo moribundo, quasi sit in labiis) ait Gobat, *cusu* 11, addens: cavendum tamen esse, ne circumstantibus sumus scandalo: & insuper decere, sputum sudariolo excipere, si intra quinque Pater & Ave spuendi te ardor invadat.

48. Sed horrenda est tussis mea? Respondeo ex eodem. Si tussis est sicca, nihil angaris; si flegmatica, cohibe te saltem per duo Pater & Ave; vel deglutias, quod de gutture in os ascendit? vel si nequeas, excipe sudariolo, ut dictum est: nisi clarè constet, Hostiam in gutture, vel in dentibus hæsisse, id quod non solet post dimidium Salutationis Angelicæ, ut diximus.

